

Vybrané kap. z práva

Pracovní právo

Marie Sciskalová

OSNOVA

- Pracovní doba a doba odpočinku
- Dovolená
- Mzda, plat

PRACOVNÍ DOBA

je jakákoliv doba přítomnosti zaměstnance
na pracovišti

na základě pokynu zaměstnavatele

kromě přestávky v práci,

a to jak doba faktického **výkonu práce**,

tak i doba, kdy je zaměstnanec **na pracovišti
připraven**

k případnému výkonu práce podle pokynů
zaměstnavatele

Délka pracovní doby
je důležitým aspektem
je **stanovená týdenní pracovní doba** (plný pracovní
úvazek).

Její délka (79 - 79a ZPr) nesmí překročit **40 hodin**
týdně.

**U zaměstnanců pracujících v podzemí při těžbě
uhlí, rud a nerostných surovin, v důlní výstavbě a
na báňských pracovištích geologického průzkumu
je délka stanovené týdenní pracovní doby
37,5 hodiny** týdně

Zkrácená pracovní doba

může být upravena jen kolektivní smlouvou nebo vnitřním předpisem zaměstnavatele.

Snížení počtu hodin stanovené týdenní pracovní doby však **nesmí znamenat snížení mzdy**

Kratší pracovní doba

na rozdíl od zkrácené pracovní doby nejde o celou stanovenou týdenní pracovní dobu,

ale pouze o její část (polovinu, 40 % apod.).

Ve stejném poměru, v jakém se krátí pracovní doba, **se krátí i mzda nebo plat**

DOVOLENÁ

představuje dobu dlouhodobého odpočinku, na který **má zaměstnanec** v pracovním poměru, pokud splnil zákonné podmínky, **právo**.

Dovolená je placená,

zaměstnanec při jejím čerpání pobírá **náhradu mzdy nebo platu** ve výši průměrného výdělku.

Zákon (§ 211 až 215 ZPr) upravuje **3 různé druhy dovolené:**

- za kalendářní rok nebo na její poměrnou část,
- za odpracované dny,
- dodatkovou dovolenou.

DOVOLENÁ

Podle českého pracovního práva se poskytují v rámci dovolené na zotavenou:

- dovolená za kalendářní rok nebo její poměrná část
- dovolená za odpracované dny
- dodatková dovolená
- další dovolená

ZÁKLADNÍ VÝMĚRA DOVOLENÉ ČINÍ:

- obecně 4 týdny
- základní výměra zaměstnanců zaměstnavatelů, kteří neprovozují podnikatelskou činnost, činí 5 týdnů
- zaměstnavatelé, kteří provozují podnikatelskou činnost, mohou na základě ujednání kolektivní smlouvy nebo vnitřního předpisu prodloužit základní výměru dovolené o další týdny
- dovolená pedagogických pracovníků a akademických pracovníků vysokých škol činí 8 týdnů

MZDA A PLAT

Odměňování za práci vykonanou **v pracovním poměru**, odlišuje ZPr dvě formy

- mzdu
- plat

Kterou z těchto dvou forem odměňování zaměstnavatel použije, mu závazně stanoví zákon

109 odst. 3 ZPr stanoví taxativně vypočtení zaměstnavatelé odměňovat zaměstnance platem. Jsou to zaměstnavatelé:

- *stát,*
- *územní samosprávný celek,*
- *státní fond,*
- *příspěvková organizace, jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz poskytovaného z rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních předpisů,*
- *školská právnická osoba zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí podle školského zákona, nebo*
- *regionální rada regionu soudržnosti.*

SPLATNOST A VÝPLATA MZDY A PLATU

vnitřním předpisem nebo mzdovým či platovým výměrem určen pravidelný **termín výplaty**

Mzda i plat se vyplácejí **v pracovní době a na pracovišti** (§ 142 odst. 3 ZPr),
není-li dohodnuto jinak.

Mzda je **peněžitě plnění a plnění peněžitě hodnoty** (naturální mzda), poskytované zaměstnavatelem za práci

Plat je vedle mzdy druhou formou odměňování za vykonanou práci v pracovním poměru.

Je to **peněžitě plnění**

DOHODY O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR

Ize sjednat maximální rozsah práce **300 hodin za kalendářní rok.**

Má-li zaměstnanec v témže kalendářním roce sjednanou s tímtéž zaměstnavatelem

ještě jinou DPP, je třeba se do maximálního povoleného rozsahu hodin vejít **v součtu** hodin z obou (více) dohod

ZPr obsahuje v § 74 odst. 1 pouze nezávaznou formulaci ***„Zaměstnavatel má zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru.“***

DOHODA O PRACOVNÍ ČINNOSTI

je možné sjednat jak na větší rozsah než je 300 hodin ročně, tak i na rozsah menší

(u práce, která nepřekročí 300 hodin za kalendářní rok, je tedy možné si vybrat kteroukoliv ze dvou dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr).

Práci není možné vykonávat v rozsahu překračujícím v průměru **polovinu stanovené týdenní pracovní doby**

Dohoda o pracovní činnosti musí být sjednána **písemně**, jinak je neplatná.

Povinné obsahové náležitosti, musí být uvedeny **sjednané práce, sjednaný rozsah pracovní doby a doba, na kterou se dohoda uzavírá** (je možné sjednat jak dobu určitou, tak dobu neurčitou).

Obdobně jako u DPP práce bude pro subjekty tohoto vztahu potřebné si **dohodnout i další záležitosti**, které zákon výslovně nevyžaduje, zejména je důležité sjednat **odměnu za vykonanou práci**.

